Published December 28, 2020 Klapalekiana, **56**: 389–401, 2020
ISSN 1210-6100

K pětašedesátinám Pavla Moravce

Pavel Moravec sixty five years old

Těší mě, že mohu na stránkách časopisu České společnosti entomologické poblahopřát svému kolegovi a příteli Pavlu Moravcovi k jeho životnímu jubileu. Známe se již dosti dlouho, a tak pro mě nebylo snadné se rozhodnout, mám-li začít toto iubilatio výčtem toho, co dobrého a prospěšného vykonal Pavel pro československou, resp. českou entomologii, nebo raději zvolit lehčí formu laudatia a vzpomenout na chvíle, které jsme spolu prožili na výpravách za brouky do krajů blízkých i vzdálených během uplynulých třiceti let. Nejlépe bude proto začít věcnými informacemi.

Pavel Moravec se narodil 21. prosince 1955 v Litoměřicích a svému rodnému městu zůstal věrný po celý dosavadní život. Po absolvování základní školy vystudoval v letech 1971–1975 Gymnázium Josefa Jungmanna v Litoměřicích. V této době vrcholilo období normalizace a přes výborné výsledky a úspěšné složení maturitní zkoušky nebylo Pavlovi pro jeho politické postoje doporučeno studium na vysoké škole. Proto pokračoval v letech 1975–1977 nástavbou na Střední průmyslové škole strojnické v České Lípě, obor dřevařství. Po základní vojenské službě v Pardubicích a slovenské Seredi (1977–1979) působil krátce v Botanickém ústavu ČSAV v Průhonicích a v roce 1981 nastoupil do Severočeských dřevařských závodů v Ústí nad Labem, kde pracoval v pobočkách v České Lípě a Roudnici nad Labem až do roku 1990. V roce 1991 zahájil svoji profesní dráhu zoologa na Správě CHKO České středohoří v Litoměřicích, kde působí jako čerstvý důchodce dodnes.

Již více jak třicet let žije v historickém centru Litoměřic s manželkou Editou, se kterou má syna Tomáše. Z předchozího manželství má dvě dcery, Helenu a Evu, a může mít radost i ze svých vnoučat.

Pavel se začal zajímat o entomologii již v dětství, zhruba od poloviny šedesátých let. Od počátku jej okouzlili brouci; jak sám říká, prvním impulsem byla kniha, kterou mu tatínek přivezl na chatu – Kapesní atlas brouků od Vladimíra Javorka (vydán v roce 1964). Své první výpravy za brouky podnikal do okolí chaty ve Žloukovicích na Křivoklátsku, kam pravidelně jezdil na prázdniny, a samozřejmě doma v okolí Litoměřic, často se svým kamarádem Romanem Piskáčkem. Jako všichni začátečníci, sbíral i Pavel nejprve všechny brouky, ale brzy jej okouzlili střevlíci, kteří zůstali hlavním předmětem jeho zájmu, přestože Pavlův záběr v entomologii je mnohem širší. Od začátku 80. let se začal specializovat na tribus Trechini a během několika let se stal světově uznávaným odborníkem na tuto skupinu. Společně s kolegou Jiřím Janákem prošli téměř všechna pohoří na Slovensku, v Maďarsku a Rumunsku, nalezli a prozkoumali stovky jeskyní a propastí a objevili a popsali řadu nových taxonů rodu *Duvalius*. Zde je nutno připomenout zásadní dílo, revizi slovenských a maďarských druhů rodu *Duvalius*, kterou vytvořili společně s prof. Karlem Hůrkou (Hůrka et al. 1989). Pavel sám nebo společně s dalšími autory dosud popsal několik nových druhů rodu *Trechus* z různých částí palearktické oblasti. Své široké znalosti o rozšíření druhů využil pro zpracování tribu Trechini v prvním vydání katalogu palearktických brouků (Moravec et al. 2003).

Vedle taxonomie tribu Trechini je neméně významná Pavlova práce na poli faunistiky v České republice, a to nejen v čeledi střevlíkovitých. Během desítky let trvajícího intenziv-

ního výzkumu v Českém středohoří získal neuvěřitelné množství dat z různých čeledí brouků včetně prvonálezů pro Českou republiku nebo pro Čechy. A vím, o čem píši, neboť Pavlova rozsáhlá dokladová sbírka se postupně přesouvá do entomologických sbírek Severočeského muzea v Liberci, jichž jsem kurátorem. Zde je ale nutné vrátit se i k šíři Pavlova záběru. Kromě střevlíkovitých, ve kterých patří u nás k současné absolutní špičce, je rovněž vynikajícím sběratelem a znalcem drabčíkovitých brouků a má široký přehled v ostatních čeledích. V posledních letech se z profesních důvodů věnuje rovněž denním a ve dne aktivním motýlům, zejména v Českém středohoří, a během několika let bravurně determinuje i tak těžké skupiny, jako jsou např. modrásci či vřetenušky.

S Pavlem jsme se blíže seznámili až v roce 1991, kdy jsme společně zahájili svoji kariéru ve státní ochraně přírody. Já tehdy na Správě CHKO Jizerské hory, Pavel v Českém středohoří. Známe se tedy spolu „pouhých" třicet let, o to intenzivnější je ale naše spolupráce. Přestože polovinu této doby již pracuji v Severočeském muzeu, naše vztahy jsou stále velice blízké a společně zkoumáme brouky nejen u nás, ale i během mnoha zahraničních výprav, zejména na Balkánský poloostrov. Sbírali jsme spolu mnohokrát v Albánii, Bulharsku, Černé Hoře, Makedonii, Maroku, Rumunsku, na Slovensku, Zakarpatské Ukrajině. Většiny těchto cest se zúčastnili i další kamarádi – kolegové střevlíkáři, např. Petr Bulirsch, Jiří Janák, Miloš Jaroš, Martin Linhart, † Jaroslav Prouza, Květoslav Resl nebo Vladimír Zieris. Dosud poslední cesty do Albánie, Černé Hory a Maroka v letech 2012–2019 jsme absolvovali jako členové cestovatelského spolku Zoogeos Bohemia společně s Lukášem Blažejem, Antonínem Kůrkou, Ivo Rusem, Jiřím Šebestianem, Dušanem Trávníčkem a Zdeňkem Vitáčkem.

Během posledních dvaceti let jsme s Pavlem provedli také desítky zoologických průzkumů v rámci posuzování vlivu staveb na životní prostředí, biologických hodnocení různých záměrů, inventarizací chráněných území apod. Snažil jsem se přibližně spočítat, kolik dnů jsme dosud společně strávili na zahraničních expedicích a exkurzích při průzkumech v ČR a vyšlo mi to zhruba na rok života.

Pavlovi jsem vděčný především za vše, co jsem se během let od něho naučil. Jako o pár roků mladší a před třiceti lety mnohem méně zkušený sběratel střevlíků jsem tehdy neuměl vyhledávat vhodné biotopy pro druhy se speciální biologií a ekologií, zejména pak stanoviště slepých zástupců tribu Trechini. A také mě Pavel naučil trpělivosti na lokalitě, to zatvrzelé „zavrtání se" do země, o kterém se níže zmiňuje kamarád Jiří Hejkal, a výdrž, dokud něco nevyleze. A mohu říci, že trpělivost se většinou při sběru terestrických brouků vyplácí. A v neposlední řadě mě přivedl i k zájmu o drabčíky, kterým se již dlouhá léta věnuje, a i já se pod Pavlovým vlivem pro tuto skupinu nadchl.

U Pavla si vedle jeho nesporné erudice cením hlavně jeho pečlivosti a důslednosti, s jakou přistupuje ke každému úkolu, zejména pak při společném publikování výsledků. Nezná mávnutí rukou s konstatováním „to je dobrý, toho si nikdo nevšimne" a úmyslné přehlížení drobných chyb a nedostatků, aby to nezabralo příliš času. V tom jsme si podobní a možná i proto si dobře rozumíme.

Milý kamaráde, přeji Ti do dalších let pevné zdraví, hodně spokojených dní, více času na taxonomické práce, množství zajímavých nálezů, zkrátka po starodávnu: *Valeas et sis felix*, Buď zdráv a šťasten!

Pavel Vonička

Obr. 1. Kraskovo na jižním Slovensku, s Jiřím Hejkalem u domku jeho babičky, 1974. Fotografie: Tomáš Mlčoch.

S Pavlem jsem se seznámil v Davli na setkání mladých entomologů, které proběhlo ve dnech 27.–30.5.1971 ve středních Čechách. Byla to tehdy mimořádně záslužná akce, která posílila nadšení nadějných adeptů entomologie a odborně je posunula rychle dopředu. Exkurze vedli zkušení entomologové včetně vědeckých pracovníků z Národního muzea.

Pavel mě již tehdy překvapoval svými širokými odbornými znalostmi. Velice brzy se projevil jeho talent ke sběru střevlíkovitých (již v patnácti letech používal metodu zemních pastí), ale dokázal rozpoznat zástupce ostatních čeledí brouků, a také motýlů. Tento široký záběr mu zůstal navzdory pozdější specializaci dodnes.

V sedmdesátých letech jsme se pravidelně setkávali mezi našimi bydlišti, Litoměřicemi a Litvínovem, na kopcích Českého středohoří. Pavel se ukázal jako mimořádně zdatný a trpělivý sběratel, který téměř vždy našel, co si usmyslel. Často jsem ho v terénu ztratil a posléze našel zavrtaného v hlíně na stejném místě, kdy jsem ho před hodinou nebo několika hodinami viděl naposled.

Ve stejné době jsme podnikli několik společných výprav na Slovensko. Nevynechali jsme ani nejslavnější „Mařanovu" lokalitu – krajinu mezi Zádielem a Turní nad Bodvou. Postupně jsme navštívili Malou Fatru, Slovenské rudohoří, Jihoslovenskou kotlinu, Slovenský kras, Vihorlat, Bukovské vrchy a další slovenské krajinné celky. Jedné výpravy se zúčastnil i Tomáš Mlčoch. První společná cesta do zahraničí, kterou naplánoval Bohdan Zvarič, směřovala v roce 1977 do pohoří Rodna v severním Rumunsku. Na všech těchto výpravách Pavel uplatnil svoje široké vědomosti a sběratelský talent.

Byli jsme mladí, plní nadšení a „hladoví" po dobrých úlovcích. Pavel, navzdory své štíhlé až asketické postavě, byl tehdy často hladový i jinak – měl v té době neuvěřitelný apetit. Pokud nechytal brouky, nepřebíral sběrné lahvičky nebo nespal, tak zcela jistě konzumoval něco ze

Obr. 2. Slovenský kras, Dolný vrch, s Jiřím Janákem a litoměřickými horolezci, 1984. Fotografie: Roman Mlejnek.

svých zásob. Tedy alespoň v přírodě, jinak jsme také museli cestovat a v pohostinských zařízeních jsme s chutí pili pivo. Vzpomínám, jak jsme jednou nakoupili v Remetských Hámrech čerstvý chléb. Pavel svůj voňavý bochník spořádal na zpáteční cestě k jezeru Morské oko (kolem 6 km). Tam navrhnul opakovanou cestu na nákup dalšího bochníku. Problém jsme vyřešili tak, že jsem se s ním rozdělil o ten svůj.

Později, když se Pavel zaměřil na střevlíčky z tribu Trechini, se naše cesty již většinou rozcházely. Zůstali jsme ale dodnes přáteli.

Jiří Hejkal

Pavlovi vděčím za šťastně prožitá entomologická 80. a částečně i 90. léta plná výzev, zážitků, nadšení, zklamání a spolupráce při (znovu) objevování lokalit zejména slepých střevlíků na Slovensku, v Maďarsku, Rumunsku a na území bývalé Jugoslávie.

Naše spolupráce v této oblasti začala po mé cestě do Rumunska absolvované částečně s Jirkou Hejkalem v roce 1979, kde začaly mé intenzivní průzkumy slepých střevlíků. Tehdy jsme se s Pavlem dohodli na naší první společné cestě do Rumunska. Ta se uskutečnila v červenci roku 1980 v době hlubokého socializmu, kdy Rumunsko pod Ceauşescuovým autoritativním vedením patřilo mezi nejchudší a nejméně rozvinuté evropské země. Neměli jsme žádné podrobnější mapy, a tak hledání klasických Jeannelových lokalit slepých střevlíků bylo jen na základě „diskusí" s místními obyvateli naší skromnou zásobou rumunských slov. Úspěch záležel nejen na naší houževnatosti najít ten správný vlak nebo autobus a dostat se co nejblíž lokalitě, ale i na štěstí narazit na někoho, kdo dotyčnou jeskyni opravdu někdy navštívil, a nejen o ní od někoho dalšího slyšel. Vodítkem nám byly Jeannelova monografie Trechinů a jím publikované seznamy navštívených jeskyň.

Obr. 3. Slovensko, Branisko, 1984. Fotografie: Jiří Janák.

Úspěch této cesty a Hůrkova a Pulpánova revize slovenských a maďarských druhů skupiny *Duvalius microphthalmus*, publikovaná v roce 1980, znamenaly další etapu mé spolupráce s Pavlem. Zaměřili jsme se zejména na znovuobjevování zapomenutých slovenských lokalit maďarských sběratelů. Navázali jsme spolupráci s doc. Hůrkou a výsledkem byl společný článek shrnující nové nálezy (Hůrka, Janák & Moravec 1989). Souběžně se uskutečnila rovněž spousta cest do Rumunska, které jsme s Pavlem uskutečňovali částečně společně, ale hlavně zpočátku, kdy jsme neměli možnost cestovat autem, tak každý sám, s tím, že jsme si vyměňovali informace, výsledky, zkušenosti a navzájem se inspirovali a podněcovali k dalším a dalším průzkumům. Později jsme cesty uskutečňovali i s dalšími kolegy (Miroslav Honců, Gejza Dunay, Vladimír Zieris). Postupovali jsme vždy tak, že jsme se snažili brouky nejprve nalézt na známých lokalitách, a tak postupně zjistit, jak žijí a jak a kde je největší šance je nalézt. Následně jsme vždy část cesty věnovali průzkumu známých lokalit a část objevům nových lokalit, populací a podobně.

Na Pavlovi obdivuji neobyčejný cit pro lokalitu, kdy už z dálky byl schopen vytipovat místa nejvhodnější pro průzkumy, a hlavně neobyčejnou houževnatost, kdy dokázal hodiny a hodiny hrabat na jednom místě se slovy „tady musí být“, až konečně nějakého kýženého slepáka vydoloval. Často to bylo i na místech, kde já nebo jiný kolega jsme nějakého takového brouka našli a už jsme místo považovali za prohledané a opustili jsme je.

V terénu jsme si průběžně hlásili výsledky, kdo, co a kde našel, a přenechávali jsme si část nejvhodnějšího místa, aby si i ten druhý kýženého brouka mohl sám chytit. To ale platilo, i když jsme neměli možnost cestovat spolu, a tak mi jednou Pavel zatelefonoval, že našel konečně první novou lokalitu typického poddruhu *Duvalius bokori* (Csiki, 1910) s tím, že mi ještě několik čtverečních metrů ve vchodu jeskyně, kde jej našel, nechal k prohrabání. A tak jsem jej následující víkend měl taky.

Obr. 4. Madagaskar, vaření snídaně pod horou Ambondrombe, 1996. Fotografie: Jiří Janák.

Pavel využívá svoji pečlivost k pořizování zápisků z cest, které jsou plné situačních plánků lokalit, jeskyní a detailů o jednotlivých nálezech. A tak i po letech je možno tyto lokality nalézt. Rovněž jeho ilustrace jsou vždy provedené pečlivě a zobrazení každého chloupku vždy promýšlel. To někdy vedlo k tomu, že spolupráce nad rukopisem trvala déle, než ostatní očekávali.

Pavel miluje oheň a nemá moc rád spaní ve stanu, a tak při našich cestách, když to umožňovalo počasí, často spal venku ve spacáku u ohně. Je mistr v rozdělávání a udržování ohně i za velmi nepříznivých povětrnostních podmínek. Vzpomínám na situaci, kdy po přechodu hlavního hřebene rumunského pohoří Retezat, po několikadenních deštích a ve velmi chladném počasí, dokázal z mokrého dřeva vytvořit postupným přikládáním mokrých větviček a jejich vysoušením asi metr vysokou hranici, v níž zaplál oheň, který nás konečně zahřál.

V polovině 90. let jsem se již více věnoval drabčíkům malgašské oblasti a nabídl jsem Pavlovi účast na cestě na Madagaskar. Ta se uskutečnila v roce 1996 a vedla do velmi odlehlých oblastí, dosud nenavštívených entomology. Pavlova houževnatost a výborné sběratelské dovednosti přispěly významnou měrou k úspěchu této akce a k objevům mnoha nových druhů, z nichž některé byly po Pavlovi pojmenovány.

Později se Pavel začal více věnovat faunistickým průzkumům a naše spolupráce byla už méně intenzivní.

Pavle, díky moc za spolupráci a inspiraci a přeji Ti do dalších let uskutečnění snů, na které ještě nedošlo. Věřím, že najdeme i čas k zúročení dosud nepublikovaných výsledků našich průzkumů.

Jiří Janák

Obr. 5. Černá Hora, slanisko u města Ulcinj, 2015. Fotografie: Dušan Trávníček.

Byl jsem poctěn, ale zároveň i potěšen, když jsem byl osloven dlouholetým přítelem a kolegou, entomologem Pavlem Voničkou, abych i já přispěl do tohoto článku, věnovaného půlkulatému jubileu našeho společného kamaráda, skvělého parťáka a vynikajícího entomologa Pavla Moravce.

Přehled a hodnocení Pavlových nesporných entomologických úspěchů a publikací přenechám povolanějším a spíše se podělím o střípky vzpomínek mapující těch těžko uvěřitelných více než dvaatřicet let, co se s Pavlem známe.

Poprvé jsme se potkali na schůzce carabidologické sekce ČSE na podzim roku 1988, které jsem se jako vyjukaný entomologický adjunkt směl, na doporučení našeho společného kamaráda Jirky Hejkala, zúčastnit a nesměle pokukovat po tehdy již daleko zkušenějších kolezích. Pavel Moravec mi utkvěl v paměti jako jeden z prvních. Nejen svoji nepřehlédnutelnou postavou připomínající „Dlouhé Bidlo“, ale i svým širokým úsměvem a nakažlivou dobrou náladou. Už další rok jsme spolu podnikli první z mnoha společných exkurzí do Pavlova „domácího rajónu“, Českého středohoří. Díky němu jsem viděl poprvé lokality jako jsou Raná, Oblík, Písečný vrch, Bečov, Dlouhý vrch, Košťálov, Boreč a mnoho dalších. Už tehdy mě fascinoval jeho přehled a znalosti nejen ve střevlících, ale i v drabčících a dalších čeledích brouků i motýlů. Jako by to bylo včera, pamatuji si své první nálezy střevlíků *Leistus montanus*, *Pterostichus negligens* či *Ophonus sabulicola* a nespočet dalších druhů, které se mě podařilo pod Pavlovým dohledem a vedením najít. Pavel je skvělý a vytrvalý sběratel. Laťka jeho trpělivosti na lokalitě je tak vysoko, že se mi k ní dodnes nepodařilo ani přiblížit. Jednou mi na Šumavě řekl: „Víš, proč jsi ho nenašel? Protože jsi to prameniště málo rozmontoval.“ Asi je třeba jen dodat, že ho vždycky zase po sobě dokonale „smontoval“ do původní podoby.

Obr. 6. Albánie, zastávka při cestě z NP Lurë, 2017. Fotografie: Dušan Trávníček.

Jen při pochodu na místo musím i dnes vedle Pavla občas popoběhnout, neboť délka a tempo jeho dlouhého kroku se jen obtížně drží.

V devadesátých letech jsme společně několikrát navštívili Slovensko a již více než deset let spolupracujeme při výzkumech Kolínska. V letech 2011 a 2012 jsme i s dalšími kolegy prováděli velký výzkum střevlíků Šumavy. Pavlovy cenné rady, puntíky v mapách i okopírované stránky jeho sběratelských deníků často pomohly k mnoha zajímavým nálezům i v jeho nepřítomnosti.

Mám stále v paměti, jak v prudkém dešti a vichru poblíž Štúrova tvrdohlavě odmítal suchý azyl hotelu a velmi neochotně souhlasil až tehdy, když jeho improvizovaný přístřešek z větví a chvojí zmizel ve tmě a větru kamsi do Maďarska.

Nejen entomologie je společným jmenovatelem našeho přátelství. Pavel, stejně jako já, je velkým příznivcem a znalcem rockové hudby. Na entomologických výpravách a exkurzích s námi v autě často cestují Black Sabbath, Alice Cooper, Ronnie James Dio a mnoho dalších našich oblíbenců. Často se hovor od brouků stáčí právě k muzice, zejména k našim nejmilejším sedmdesátým a osmdesátým letům minulého století, která jsou pro nás oba zlatým věkem hard rocku a heavy metalu.

Pavle, přeji Ti do dalších let pevné zdraví, zásobu energie i dobré nálady, skvělé úlovky a dobré, opravdové přátele. Vážím si toho, že se k nim mohu také počítat.

Martin Linhart

Na počest našeho oslavence byly dosud pojmenovány následující druhy brouků:
Albaniola moraveci Udržal et J. Moravec, 1999 (Leiodidae: Cholevinae: Leptodirini)
Argoptochus moraveci Borovec, 2006 (Curculionidae: Entiminae: Phyllobiini)
Dima moraveci Schimmel et Platia, 2008 (Elateridae: Dendrometrinae: Dimini)
Lathrobium moraveci Janák, 1987 (Staphylinidae: Paederinae: Paederini)
Neotrechus moraveci Janák, 2009 (Carabidae: Trechinae: Trechini)
Oedichirus moraveci Janák, 1998 (Staphylinidae: Paederinae: Pinophilini)
Pedilophorus moraveci Fabbri et Allemand, 2002 (Byrrhidae: Byrrhinae: Pedilophorini)
Pseudacrotona moraveci Pace, 2006 (Staphylinidae: Aleocharinae: Athetini)
Quedius pavelmoraveci Štourač, 1998 (Staphylinidae: Staphylininae: Staphylinini)
Stenus moraveci Janák, 2001 (Staphylinidae: Steninae)
Thinocharis moraveci Lecoq, 2014 (Staphylinidae: Paederinae: Lathrobiini)
Winklerites moraveci Giachino et Vailati, 2012 (Carabidae: Trechinae: Anillini)

BIBLIOGRAFIE

HEJKAL J., MORAVEC P. & SCHOLZ T. 1980: Trechus rivularis (Gyllenhal, 1810) a další střevlíkovití na lokalitách Nová Pec a Dobrá na Šumavě (Coleoptera, Carabidae). [Trechus rivularis (Gyllenhal, 1810) und weitere Laufkäferartigen auf den Lokalitäten Nová Pec und Dobrá na Šumavě (Coleoptera, Carabidae)]. *Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV* **16**: 44–52 (in Czech, German summary).

MORAVEC P. 1986: Příspěvek k faunistice střevlíkovitých Československa (Coleoptera, Carabidae). (Beitrag zur Faunistik der Laufkäfer Tschechoslowakei (Coleoptera, Carabidae)). *Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV* **22**: 21–26 (in Czech, German summary).

MORAVEC P. 1986: Faunistic records from Czechoslovakia. Coleoptera, Carabidae. *Acta Entomologica Bohemoslovaca* **83**: 155.

MORAVEC P. 1986: Trechus demircapicus sp. n., mit Bemerkungen zu einigen Trechus-Arten aus Bulgarien (Coleoptera, Carabidae). *Acta Entomologica Bohemoslovaca* **83**: 354–358.

MORAVEC P. 1986: Zwei neue Arten der Gattung Trechus Clairv. und Bemerkungen zu anderen Trechus-Arten aus Rumänien (Coleoptera, Carabidae). *Reichenbachia* **24**: 93–99.

MORAVEC P. 1986: Zu neuen oder wenig bekannten Trechinen aus dem sowjetischen Mittel-Asien (Coleoptera, Carabidae). *Entomofauna* **7**: 373–379.

MORAVEC P. & VYSOKÝ V. 1986: Příspěvek k poznání brouků čeledi Carabidae v okolí Trávčic. (Beitrag zur Kenntnis der Käfer der Familie Carabidae in der Umgebung von Trávčice). *Sborník Severočeského Muzea*, *Přírodní Vědy* **15**: 77–92 (in Czech, German summary).

MORAVEC P. 1987: Zwei neue Arten der Gattung Trechus Clairville aus dem Kaukasus (Coleoptera, Carabidae, Trechinae). *Acta Coleopterologica* **3**: 15–20.

HŮRKA K., JANÁK J. & MORAVEC P. 1989: Neue Erkenntnisse zu Taxonomie, Variabilität, Bionomie und Verbreitung der slowakischen und ungarischen Duvalius-Arten (Coleoptera, Carabidae, Trechini). *Acta Universitatis Carolinae*, *Biologica* **33**: 353–400.

JANÁK J. & MORAVEC P. 1989: Trois nouvelles espèces du genre Duvalius Delarouzée, 1859, des monts roumains Munţii Apuseni (Coleoptera, Carabidae). *Nouvelle Revue d'Entomologie*, *Nouvelle Série* **6**: 119–129.

JANÁK J. & MORAVEC P. 1989: Un nouveau Duvalius des monts Munţii Apuseni, Roumanie (Coleoptera, Carabidae). *Bollettino del Museo Regionale di Scienze Naturali Torino* **7**: 185–190.

MORAVEC P. 1992: Trechus mongolicus n. sp. aus der nordwestlichen Mongolei (Coleoptera, Carabidae, Trechinae) (Ergebnisse der Mongolisch-Deutschen biologischen Expeditionen seit 1962, Nr. 192). *Acta Coleopterologica* **8**: 97–102.

MORAVEC P. & SCHOLZ T. 1992: [2 species] p. 390. In: Faunistic records from Czechoslovakia. Coleoptera, Carabidae. *Acta Entomologica Bohemoslovaca* **89**: 387–391.

MORAVEC P. 1993: Beitrag zur Kenntniss der Gattung Trechus von Sibirien, mit Beschreibungen von drei neuen Arten (Coleoptera: Carabidae, Trechinae). *Folia Entomologica Hungarica* **54**: 85–92.

FARKAČ J. & MORAVEC P. 1993: [A] New Duvalius species from Central Asia (Coleoptera: Carabidae: Trechini). *Folia Heyrovskyana* **1**: 64–66.
MORAVEC P. 1995: Střevlíkovití brouci (Coleoptera, Carabidae) vrchu Raná v Českém středohoří. (Die Laufkäferartigen (Coleoptera, Carabidae) auf dem Hügel Raná im Böhmischen Mittelgebirge (Nordböhmen)). *Sborník Okresního Muzea v Mostě*, *Řada Přírodovědná* **17**: 38–48 (in Czech, German summary).
MORAVEC P. & WRASE D. W. 1995: Beitrag zur Systematik und Fauna der Trechodini und Trechini des Russischen Fernen Ostens mit der Beschreibung von zwei neuen Arten (Col., Carabidae). *Linzer Biologische Beiträge* **27**: 367–395.
MORAVEC P. & WRASE D. W. 1997: Zweiter Beitrag zur Systematik und Fauna der Trechodini und Trechini des Russischen Fernen Ostens mit der Beschreibung von zwei neuen Trechus-Arten (Coleoptera, Carabidae). *Linzer Biologische Beiträge* **29**: 1057–1067.
MORAVEC P. & WRASE D. W. 1998: Neue Trechini aus der chinesischen Provinz Shaanxi (Coleoptera, Carabidae). *Linzer Biologische Beiträge* **30**: 207–231.
MORAVEC P. & ZIERIS V. 1998: Trechus skoupyi sp. n. und Bemerkungen zu weiteren Trechus-Arten aus der Türkei und Griechenland (Coleoptera: Carabidae). *Klapalekiana* **34**: 203–218.
VONIČKA P. & MORAVEC P. 1998: Příspěvek k poznání střevlíkovitých (Coleoptera, Carabidae) Přírodní rezervace Týnecké mokřiny. (Contribution to the knowledge of the Family Carabidae (Coleoptera) in the Nature Reserve Týnecké mokřiny (Central Bohemia)). *Práce Muzea v Kolíně*, *Řada Přírodovědná* **3**: 103–106 (in Czech, English summary).
MORAVEC P. & VONIČKA P. 2000: Výsledky průzkumu střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) v areálu skládky toxických odpadů v Chabařovicích, severozápadní Čechy. (Results of the research of Carabids (Coleoptera) in the area of the toxic waste dump in Chabařovice, northwestern Bohemia). *Sborník Okresního Muzea v Mostě*, *Řada Přírodovědná* **22**: 41–50 (in Czech, English summary).
MORAVEC P. & VONIČKA P. 2000: Výsledky průzkumu střevlíkovitých (Coleoptera, Carabidae) a drabčíkovitých (Coleoptera, Staphylinidae, Staphylinini) lesního komplexu Obrubce v okrese Mladá Boleslav. (Results of the research of Carabids (Coleoptera, Carabidae) and Staphylinids (Coleoptera, Staphylinidae, Staphylinini) in the forest complex Obrubce in the district Mladá Boleslav). *Práce Muzea v Kolíně*, *Řada Přírodovědná* **4**: 149–158 (in Czech, English summary).
BAŠTA J., KALÁB J. & MORAVEC P. 2002: Distribution and ecology of Epaphius rivularis (Coleoptera: Carabidae) in the Czech Republic. (Rozšíření a ekologie druhu Epaphius rivularis (Coleoptera: Carabidae) na území České republiky). *Klapalekiana* **38**: 163–171.
MORAVEC P. & VONIČKA P. 2002: Příspěvek k fauně střevlíkovitých (Coleoptera, Carabidae) slepých ramen Labe u Kolína. (Contribution to the fauna of carabids (Coleoptera, Carabidae) in the cut-off meanders of Elbe near Kolín). *Práce Muzea v Kolíně*, *Řada Přírodovědná* **5**: 31–43 (in Czech, English summary).
MORAVEC P., UÉNO S.-I. & BELOUSOV I. A. 2003: Tribe Trechini Bonelli, 1810. Pp. 288–346. In: LÖBL I. & SMETANA A. (eds): *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 1: Archostemata, Myxophaga, Adephaga*. Apollo Books, Stenstrup, 819 pp.
MORAVEC P. & VONIČKA P. 2003: Příspěvek k fauně střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) nivy Šporky na Českolipsku. (Contribution to the fauna of carabids (Coleoptera: Carabidae) of Šporka floodplain in the Česká Lípa region). *Sborník Severočeského Muzea*, *Přírodní Vědy* **23**: 117–126 (in Czech, English summary).
ŠPRYŇAR P., DOLEŽAL T., MIKULENKA L., MORAVEC P., PLECHÁČ J., PLESKAČ D., ŘÍHA J., STREJČEK J., ŠÍMA A., TRMAL A., URBAN S., VONIČKA P. & ZÚBER M. 2003: Příspěvek k poznání brouků (Insecta, Coleoptera) Českého krasu – výsledky Entomologických dnů 2002. (Faunistic records of Coleoptera (Insecta) from Bohemian Karst (Central Bohemia) – results of meeting „Entomological Days 2002“). *Bohemia Centralis* **26**: 97–135 (in Czech, English summary).
MORAVEC P. & VONIČKA P. 2004: Průzkum střevlíkovitých brouků (Coleoptera, Carabidae) na lokalitě Pozorovatelna v bývalém VVP Mladá. [Survey of the ground beetles (Coleoptera, Carabidae) at Pozorovatelna locality in the Mladá former military area]. *Klapalekiana* **40**: 163–168 (in Czech).
BULIRSCH P., JANÁK J. & MORAVEC P. 2005: New species and findings of Scaritinae (Coleoptera: Carabidae) from Madagascar. *Studies and Reports of District Museum Prague-East*, *Taxonomical Series* **1 (1–2)**: 1–35.
VESELÝ P., MORAVEC P. & STANOVSKÝ J. 2005: Carabidae (střevlíkovití). Pp. 406–411. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates.* Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 758 pp. (in Czech and English).

Obr. 7. Jizerské hory, Jizerka, s manželi Hejkalovými a Pavlem Voničkou, 2020. Fotografie: Monika Voničková.

MORAVEC P., VONIČKA P., ŠŤASTNÝ J. & KRÁSENSKÝ P. 2006: Výsledky faunisticko-ekologického průzkumu brouků čeledí Carabidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Staphylinidae, Dryopidae a Heteroceridae (Coleoptera) mokřadních biotopů v okolí skládky toxických odpadů v Chabařovicích, sz. Čechy. (Results of the faunistic and ecological research of families Carabidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Staphylinidae, Dryopidae and Heteroceridae (Coleoptera) of the swamp biotopes in the vicinity of the toxic waste dump in Chabařovice, northwestern Bohemia). *Sborník Okresního Muzea v Mostě*, *Řada Přírodovědná* **28**: 23–46 (in Czech, English summary).

URBAN S. & VONIČKA P. (eds), ČERNÝ Z., GÜRTLER N., KOHN J., MORAVEC P., NEŽERKA J., PLECHÁČ J., PRŮŠA M., RYŠAVÝ J., SCHNEIDER J., SCHÖN K., STREJČEK J., ŠKODA R., ŠPRYŇAR P., TRMAL A, VOSECKÝ J. & VRABEC V. 2006: Výsledky Entomologických dnů 2005 – brouci (Coleoptera): Příspěvek k poznání fauny Brd a Středního Povltaví. (Results of Entomological Days 2005 – beetles (Coleoptera): Contribution to the knowledge of the fauna of the Brdy hills and the Střední Povltaví region). *Klapalekiana* **42**: 353–385 (in Czech, English summary).

MORAVEC P. & VONIČKA P. 2007: Faunistic records from the Czech Republic – 228. Coleoptera: Staphylinidae. *Klapalekiana* **43**: 88.

JANÁK J. & MORAVEC P. 2008: Drei neue Duvalius-Arten aus Bulgarien und Serbien (Coleoptera: Carabidae: Trechinae). (Tři nové druhy rodu Duvalius z Bulharska a Srbska (Coleoptera: Carabidae: Trechinae)). *Klapalekiana* **44**: 1–19 (in English, Czech summary).

BULIRSCH P. & MORAVEC P. 2009: New species and findings of Scaritinae (Coleoptera: Carabidae) from Madagascar. Part 2. *Studies and Reports of District Museum Prague-East, Taxonomical Series* **5 (1–2)**: 27–36.

KŘIVAN V., MORAVEC P., VESELÝ P., VONIČKA P., GRYCZ F. & PROUZA J. 2009: Faunistic records from the Czech Republic – 289. Coleoptera: Carabidae. *Klapalekiana* **45**: 283–285.

Obr. 8. Jizerské hory, přeskok řeky Jizery, 2020. Fotografie: Monika Voničková.

VESELÝ P., RESL K., STANOVSKÝ J., FARKAČ J., GRYCZ F., KAŠPAR L., KMECO R., KOPECKÝ T., KŘIVAN V., LÁSKA R., MIKYŠKA A., MLEJNEK R., MORAVEC P., NAKLÁDAL O., PROUZA J., ŘÍHA J., VONIČKA P. & ZÚBER M. 2009: Zajímavé nálezy střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) z České republiky v letech 2002–2006 a doplněk údajů o sběrech z předcházejícího období. (Interesting findings of ground beetles (Coleoptera: Carabidae) from the Czech Republic in the years 2002–2006 with supplementary earlier data). *Klapalekiana* **45**: 83–116 (in Czech, English summary).

MORAVEC P. & RÉBL K. 2012: Výsledky faunistického průzkumu brouků (Coleoptera) na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko (Česká republika). Dodatek I. (Results of the faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Křivoklátsko Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Appendix I). *Elateridarium* **6**: 29–53 (in Czech, English abstract). Online: http://www.elateridae.com/clanky/moravec-rebl_27_2_2012.pdf

VONIČKA P., MORAVEC P. & KRÁSENSKÝ P. 2012: Výsledky faunisticko-ekologického průzkumu střevlíkovitých a drabčíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) v údolí Chomutovky u obce Velemyšleves (severozápadní Čechy). (Results of the faunistic and ecological survey of ground beetles and rove beetles (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) in the Chomutovka valley near Velemyšleves (northwestern Bohemia)). *Sborník Oblastního Muzea v Mostě, Řada Přírodovědná* **34**: 57–71 (in Czech, English abstract).

KNAPP M., SASKA P., KNAPPOVÁ J., VONIČKA P., MORAVEC P., KŮRKA A. & ANDĚL P. 2013: The habitat-specific effects of highway proximity on ground-dwelling arthropods: Implications for biodiversity conservation. *Biological Conservation* **164**: 22–29.

MORAVEC P. & RÉBL K. 2014: Výsledky faunistického průzkumu brouků (Coleoptera) na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko (Česká republika). Dodatek II. (Results of the faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Křivoklátsko Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Appendix II). *Elateridarium* **8**: 67–103 (in Czech, English abstract). Online: http://www.elateridae.com/elateridarium/page.php?idcl=227

LINHART M., VONIČKA P., MORAVEC P. & VESELÝ P. 2015: Výsledky sledování výskytu vybraných taxonů střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) na Šumavě v letech 2011 a 2012 a shrnutí dosavadních znalostí.

(Results of survey of the occurrence of selected ground beetle taxa (Coleoptera: Carabidae) in the Bohemian Forest Mts in 2011 and 2012 and summary of the previous knowledge). *Západočeské Entomologické Listy* **6**: 69–135 (in Czech, English summary). Online: http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html, 27-12-2015.

MORAVEC P., VONIČKA P., LINHART M. & RUS I. 2015: Zajímavé nálezy brouků (Coleoptera) ve středním Polabí v letech 1991–2014. (Interesting findings of beetles (Coleoptera) in the Central Elbe region in 1991–2014). *Práce Muzea v Kolíně*, *Řada Přírodovědná* **11** (2014): 115–138 (in Czech, English abstract).

MORAVEC P. & RÉBL K. 2016: Výsledky faunistického průzkumu brouků (Coleoptera) na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko (Česká republika). Dodatek III. (Results of the faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Křivoklátsko Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Appendix III). *Elateridarium* **10**: 1–42 (in Czech, English abstract). Online: http://www.elateridae.com/elateridarium/page.php?idcl=259

JELÍNEK J., MORAVEC P. & VONIČKA P. 2017: Faunistic records from the Czech Republic – 418. Coleoptera: Nitidulidae. *Klapalekiana* **53**: 159.

MORAVEC P., KRÁSENSKÝ P. & ŠTOURAČ P. 2017: Faunistic records from the Czech Republic – 428. Coleoptera: Staphylinidae: Paederinae, Aleocharinae. *Klapalekiana* **53**: 369.

VESELÝ P., MORAVEC P. & STANOVSKÝ J. 2017: Carabidae (střevlíkovití). Pp. 295–301. In: HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates. *Příroda* (Praha) **36**: 1–612 (in Czech and English).

VONIČKA P., BRÁDKA J., GRYCZ F., LINHART M., MAJER J., MORAVEC P., RESL K. & VESELÝ P. 2017: Faunistic records from the Czech Republic – 433. Coleoptera: Carabidae. *Klapalekiana* **53**: 383–387.

HORÁČKOVÁ J., LOŽEK V. & JUŘIČKOVÁ L. (eds), BERAN L., HAMERSKÝ R., HLAVÁČ J., HORSÁK M., JANSOVÁ A., MORAVEC P., VLAČIHA V. & ZVARIČ B. 2018: Měkkýši Chráněné krajinné oblasti České středohoří. (Mollusca of the České středohoří Protected Landscape Area). *Příroda* (Praha) **37**: 1–516 + map (in Czech, English summary).

JANUŠ J., MORAVEC P., RÉBL K. & ZÝKA M. 2018: Brouci (Coleoptera) Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko – výsledky faunistického průzkumu a inventarizace v letech 2016–2017. (Beetles (Coleoptera) of Křivoklátsko Protected Landscape Area and the Biosphere Reserve – Results of a faunistic survey and inventory in the years 2016 and 2017). *Elateridarium* **12**: 115–202 (in Czech, English abstract). Online: http://www.elateridae.com/clanky/brouci_krivoklatska_2016-2017_27_6_2018_final.pdf

JANÁK J. & MORAVEC P. 2019: A new species and a new record of Neotrechus from Albania (Coleoptera: Carabidae: Trechinae). *Studies and Reports*, *Taxonomical Series* **14**: 391–396.

KRÁSENSKÝ P. & MORAVEC P. 2019: Faunistic records from the Czech Republic – 464. Coleoptera: Staphylinidae: Aleocharinae. *Klapalekiana* **55**: 36.

KNAPP M., KNAPPOVÁ J., JAKUBEC P., VONIČKA P. & MORAVEC P. 2020: Incomplete species lists produced by pitfall trapping: How many carabid species and which functional traits are missing? *Biological Conservation* **245**: article 108545.

JANUŠ J., MORAVEC P., RÉBL K. & ZÝKA M. 2020: Brouci (Coleoptera) Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Křivoklátsko (3) – výsledky faunistického průzkumu a inventarizace v letech 2018–2019. (Beetles (Coleoptera) of Křivoklátsko Protected Landscape Area and the Biosphere Reserve (3) – Results of a faunistic survey and inventory in the years 2018 and 2019). *Elateridarium* **14**: 214–314 (in Czech, English abstract). Online: http:// http://www.elateridae.com/clanky/janus_et_al__2020_krivoklatsko_2018-2019_2_12_2020.pdf

Pavel VONIČKA, Severočeské muzeum, Liberec

Jiří HEJKAL, Kraslice

Jiří JANÁK, Rtyně nad Bílinou

Martin LINHART, Český Brod